

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és kedd kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kárártok visszatérnek vagy megőrzésére nem vállalunk.
 Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Az államtitkár programja.

(—a.) Politikai nyilatkozatok napjait éljük. Beszámolókon, népgyűléseken és a sajtóban napról-napra nyilatkoznak a politikai élet vezérei. E nyilatkozatokból olvassa ki a közönség, hogy az őszi megnyíló politikai szezon békét hoz-e az országra, vagy további elkeseredett küzdelmet?

A legelső érdeklődést természetesen Lukács miniszterelnök nagygyűledi beszámolója felé fordul, attól várja a közönség a kibontakozás megindulását. Ettől a fontos politikai eseménytől már csak néhány nap választja el a miniszterelnök választóit, addig a közönség a másodosorban küzdő vezérek nyilatkozataira van utalva.

Ilyen hangzott el vasárnap Margittán, ahol Márkus László örökebe Madarassy Gábor pénzügyi államtitkárt jelölte a polgárság.

Az államtitkár beszéde nem harcias. Sőt konciliáns és ez kedvező beharangozó a nagygyűledi beszámolóhoz. Politikai nyilatkozataiban tartózkodó, de annyira mégis felhatalmazva érzi magát ki-eleníteni, hogy a miniszterelnök óhajta a békét, hogy erre meg is találják az alapot.

Örvendünk rajta és kívánjuk, hogy ez a remény meg is valósuljon.

Az államtitkár programbeszédében elég sok komoly és értékes reformot helyez kilátásba. Mintegy megvalósulása ez annak az elvnek, melyet az államtitkár harmincéves tisztviselői pályáján magának vallott és követett, hogy t. i. a szükségesnél többet ne beszéljünk, de a szükségesnél többet dolgozzunk.

Vajha minél többet követnék ezt az elvet, abból több haszon háramlanék az országra, mint a politikai üres szalmacséplésből.

A margittai jelölés.

A margittai kerületben vasárnap vette kezdetét a tulajdonképeni választási mozgalom. Akkor tartotta meg ugyanis Madarassy Gábor a munkapárt jelöltje programbeszédét. A kerület választói imponált módon nyilvánították érdeklődésüket a jelölés és bizalmukat a jelölttel szemben.

A programbeszédet minden különösebb

esemény nélkül a legnagyobb rend és nyugalom mellett tarthatta meg az államtitkár.

A programbeszéd megtartásáról kiküldött munkatársunk a következőket adja:

A fogadtatás és bevonulás.

Nagyváradról 7 óra 18 perckor indult ki a margitai vonat, melyhez felcsatolták az államtitkár szalonkocsiját. A szalonkocsiban együtt utaztak az államtitkárral Almásy László dr., Ertsey Péter, Sigismon József, Karácson Antal, Mangra Vazul, Rednik Gábor, Telegdy József képviselők, továbbá Madarassy Gábor, Balázs Antal, Grill János, Lukács Sándor, Kiss Ernő stb. Vámoslázig nyoma sem volt a Margitán készülő eseménynek. Vámoslázon, ahol a kerület határára ért a jelölt a közönség választóinak küldöttjei várakoztak reá. A zászlókkal kivonult választókat Neme Román Lőrinc községi bíró vezette. A bíró rövid magyaros üdvözlő beszédet intézett az államtitkárhoz, aki hálásan köszönte meg a fogadtatást.

Az első üdvözlés után ismét vonatra ültek és folytatták az utat Margita felé. Margitán óriási emberfőreg hullámmozott a pályaudvaron. Mikor az államtitkár kiszállt a kocsiból hatalmas éljenzés tört ki a tömegből. A vonatnál Horváth Lajos községi főjegyző fogadta a jelöltet meleg üdvözlő beszéddel, amit Madarassy hasonló melegséggel köszönt meg. Esután kocsikba szálltak az érkezők. Madarassy a mölki apátság gyönyörű négyes fogatán foglal helyet Wertheimstein pártelnökkel.

A menetet 60 tagú lovas bandérium nyitotta meg, melyet nyomon követett a jelölt kocsija, utána rengeteg zászlókkal ékesített kocsik. Madarassy a mölki apátság kastélyába hajtatott, Margita utcai lobogó díszben voltak. Amerre a menet ehaladt, mindenütt éljenzéssel fogadta a közönség. Az uradalmi kastélyban Sachner Alfonz jószágigazgató fogadta a képviselőjelöltet.

A gyűlés.

Margita piacán a Margit-szálló előtt hullámmozott a nép. Középen emelvény, melyen Wertheimstein pártelnök foglalt helyet. Az elnök pár szóval megnyitotta a gyűlést és indítványozta, hogy a jelöltet küldőség hívja meg a zforrások kiapadtak. Csulu heláségoen fel millió fiaknyi kárt okozott a földrengés. Saritzgyűlés. — A küldöttség tagjai voltak Andrassy Ernő dr vezetésével Baranyi Boldizsár, Beöthy Odön, Bika Antal, Faragó Miksa, Rózenberszky Gyula, Bajku Péter, Fischer Aron, Fülöp Gábor, Fruzsinszky János, Gluck Aron, Klintók József, Kurtyán Gábor, dr Nichita Aurél, Potáry János, Szántó Lajos.

Neány perc múlva a közeli uradalmi kastély kapujában megjelenik a küldöttség élén a jelölt. Zúgó éljenzés közben vonult fel Madarassy az emelvényre kíséretével együtt. Az óváció lecsillapultával Wertheimstein elnök újból

megnyitja a gyűlést és felkéri a jelöltet programbeszéde megtartására.

Madarassy beszéde.

Általános csend közben nyugodtan kezd beszélni az államtitkár. Egész beszéde alatt meglátszik, hogy első alkalommal szerepel, mint képviselőjelölt. Beszéde alig 20 perccig tartott, mert az eső sűrű cseppekben kezdett esni és így csak nagy általánosságban szólhatott mindenről. A beszédről adjuk a következő tudósítást.

Amikor az itt megnyilvánult és az én csekély személyem irányában tanusított meleg fogadtatásért hálás köszönetemet fejezem ki, két érzület fogja el szívemet. — Az egyik az erős meggyőződés és munkásság érzete. Ez vezeti — különösen itt — ahol Márkus László elhunyt tette szükségessé a választást. Ő benne a haza egyik hű fiát, pártunk leghűbb barátját és a kerület legmunkásabb képviselőjét vesztette el. Hálával adózom polgártársaimnak azért, hogy engem jelöltek a kerület képviselőjének. Es ennek a bizalomnak, melylyel engem megtiszteltek annál is inkább tudom mérlegelni értékét, mert tudatában vagyok annak, hogy e bizalom előlegezése egy teljesen ismeretlen egyénnek szól. Eddig én nem szerepeltem közvetlenül a politika terén. Erdemeket nem is szereshettem. Ugy dolgoztam mint a nemzet egyik napszámosa, aki csendesen fejt ki az ő munkálkodását. Ha ezt elegendőnek találják a bizalomra, úgy én a 30 éves szolgálatomnak ezt tekintem legszebb jutalmul.

Alkotmányos szokás az, hogy köteles vagyok most politikai programot kifejteni. Nyílt szókimondó voltam mindig, amit mindjárt ki is jelentettem. Az volt fő elvem, hogy a szükségesnél többet ne beszéljek, de a szükségesnél többet dolgozzam. Ezt az elvet vallom most is. Az én programom a munkapárt programja. Mint a kormány egyik exponeuse fölleslegesnek tartom az én nézeteimet bővebben fejtegetni. Önök ismerik a párt programját. Ennek a pártnak a programját vallom én is és ennek a programnak az alapján fogom kifejteni én is működésemet.

Rendíthetetlen híve vagyok első sorban a 67-ik kiegyezésnek, annak a közjogi alapnak, melynek Deák vetette meg az alapját. Egy fél század óta óriási haladást tett az ország ezen az alapon. Ez az alapja az ország kulturális és gazdasági erősödésének is. Munkánélkül azonban ezen az alapon el lehet előre jutni. Első mindenkor a nemzeti munkálkodás, mely ha csak stagnál is, beáll a hanyatlás korszaka.

Az utolsó évek stagnálása, a parlament munkaképességének hiánya mindég akkor állott be, amikor a kiegyezés egyik vagy másik pontjának egyoldalú irányítására törekedtek. 1868 óta mindig voltak ilyen törekvések, csak hogy ezeket az akkori ellenségek vezérférfiai tiszteletré méltó küzdelemmel iparkodtak megvalósítani, de a parlament legszebb elvét, a többség akaratát engedték érvényesülni. Csak az utolsó 10 év alatt tapasztaltuk azt, hogy oda fejlődött az ellenzék törekvése, hogy be kellett

Fehér és színes férfi ingek.
 Nyakkendő, gallér és kézelők.
 TURISTA INGEK.
 Összes férfi divat cikkek.

Fráter és Kosminsky
 NAGYVÁRAD, RAKOCZI-UT 3.
 Telefon 384. Telefon 384.

következni azoknak a sajnálatos eseményeknek, melyek két hónappal ezelőtt történtek. En nem vagyok illetékes arra, hogy ezeket az eseményeket fejtegessem, a politikusok eddig eléggé fejtegették. En csak azt kérdelem:

— Tudott-e volna más módot valaki, mint azt amit gróf Tisza István választott? Abban az időben két mód állott a kormány előtt. Az egyik, hogy a többség meghajoljon a kisebbség előtt, a másik amit a Ház elnöke követett. Az a harmadik mód, a kölcsönös engedékenység a béke megteremtése végett, az meg volt kísérelve, hogy milyen eredménnyel, azt meg fogja mondani a miniszterelnök legközelebbi beszámolóján. A miniszterelnök az óhajta a békét, óhajta azt minden igaz hazafi. Es én hiszem, hogy megfogyják találni azt az alapot, mely a békét megtermi.

Nem szabad engedni magunkat félrevezetettetni. A szenvedély politikája csak rossz eredményt hagy maga után. Adja az ég, hogy a mi ellenzéki politikusaink is az ész politikáját kövessék, melynek gyümölcse a béke legyen.

Erre a békére égető szükség van. Fontos szüksége van előszörban a választói reform miatt. A kormány a választói reformot tekinti fő feladatának. Ezen a téren a kormány a legszélsőbb határig fog elmenni. A liberális érdemkontinens választójogot akarja a kormány. — Eljén a 48. Eljén Justh! Kiáltások a gyűlésen kívül álló ellenzékiek részéről. A magyar állam nemzeti egysége azonban megkívánja, hogy a magyarság előnye biztosítottattnék.

A demokrácia terén odáig fog elmenni a kormány, hogy be fogja venni a választók közé azokat, akik eddig kívül voltak és méltán számíthattak arra, hogy a választói jogot ő reájuk is kiterjessék. A kormány figyelemmel lesz arra, hogy az intelligencia befolyása erősebben hagyassék.

A második főfeladata a kormánynak a nyugalmtörvény minél előbb elkészüljön. Oly időben fogja beterjeszteni a kormány a javaslatot, hogy az még a folyó évben törvénynyé váljék.

A pénzügyi kormányzatnak az új adók életbeléptetése képezi fő feladatát. Nagy gondja lesz rá, hogy az adó a teherviselés arányában igazságosabbra osztassék meg. Ez nagy munkát ró a tisztviselőkre, reméljük azonban, hogy ezeket a törvényeket a polgárság minden megvárakoztatása nélkül fogjuk átküldeni. Megvalósításra várnak az illetékek reformja. A törvénykezési illeték. Az adókataszter. A birtok rendezések. Az országos kataszteri felmérés. Gondja lesz a kormánynak arra is, hogy az állami üzemek jövedelmezőbbé tétessenek. Ezért tervbe van véve a petroleum és a földgáz monopólium. A petroleumkutak kiutalása.

A mezőgazdasági érdekek támogatása szintén a főfeladatok egyikét képezi. A dohány beváltási árakat emelni fogja. Nagy súlyt helyez a kormány a kisipar fejlesztésére is. A külföldi mintára annyira szándékozik emelni a kisipar tekintélyét, hogy ettől a pánjától ne idegenkedjenek.

Ami pedig a kerület óhajait illeti arra vonatkozólag kötelező ígéreteket nem tehetek. Kijelentem azonban, hogy a kormány a kerület jogos törekvéseit, melyekkel közvetlen akar hatni a közérdekre is támogatni fogja. Az iskolák segélyezésémár most kiállításba helyezi.

Az itt elmondottak voltak nagyobb vonásokban az én programom pontjai. Ezekhez kérem én a választók támogatását.

Hatalmas éljenzés volt a választók felelete az államtitkár szavaira.

Az első már erősen kezdett esni mikor Madarassy befejezte szavait. Ekkor Ertsey Pé-

ter képviselő állott a nép elős gyűjtő hatású beszédet tartott, melynek végeztével a választó közönség Madarassyt éltetve vonult be a Margit szálló udvarára.

A banket.

A gyűlésről a Margit szálló hatalmas udvarán és teremében a színházban 500 teritékű banketre vonultak a polgárok. A banket alatt az első pohárköszöntőt Wertheimstein Viktor mondta. Poharat Madarassy Gáborra emeli.

Madarassy Gábor viszont a kerület választóit éltette.

Toasztot mondtak még dr. Andrássy Ernő, aki a miniszterelnök, Pálffy Gyula dr., aki gróf Tisza Istvánra, Telegdy József, aki Wertheimstein Alfrédra, Szántó Jakab a képviselőkre, Sigiescu Madarassyra ürti poharat.

Bankett után a másik terembe összegyűlt román ajku választókhoz ment ki kíséretével az államtitkár. A román választók nagy óvációkban részesítették az államtitkár. Itt Sigiescu tartott románul beszédet igen nagy hatással.

Bankett után vonatindulásig maradt együtt az államtitkár a választókkal, azután kihajtott a pályaudvarra, ahol már felcsatlolták a szalonkocsit a vonathoz. Néhány perc múlva a választók éljenzése közben elrobogott a vonat Nagyváradra, — honnan Budapestre tért vissza.

A hatóság intézkedései.

Margitán, eltekintve a választásokkal járó mozgalmaktól, semmi különösebb jelenséget nem lehet tapasztalni. Az alispán ennek dacára óvatosságból megtette a kellő intézkedéseket. A járásban 70 csendőrt összpontosítottak. A községeken a rend fenntartása végett kint vannak Markovits Manó, Tempelán D., Dobozy Miksa főszolgabírák, Ravazdy Barab, Bersán Kornél, Fichtner Gyula, Daraban Ecde szolgabírák. A kerület községeiben mindenütt Madarassy zászlóit lehet látni. Ellenzéki mozgalomra nincs is kilátás. Az ellenzék még nem tudott jelöltet kapni. Így a margitai kerületet minden küzdelem nélkül engedi át a munkapártnak. Értesülésünk szerint még mindig nem határozott az ellenzék. Lehetséges, hogy az utolsó napon fognak jelöltet állítani, de egyáltalán nem biznak a győzelemben.

A kormány választójogi tervezete.

A kormány félhivatalosa, a Magyar Nemzet tegnap Lukács László kormányelnök választójogi tervezetéről közöl egyet-mást.

A félhivatalos szerint a jövő választójoga az értelmi censuson épül. Eltérés az ellenzék javaslatával szemben e téren csak annyiban van, hogy az ellenzék csak idők múltán kívánja a választói jogosultság feltételévé tenni az elemi iskola elvégzését, míg a kormányjavaslat ezt a korlátozást már ma tartaná célszerűnek. Bár, a reform konstrukciójában a vagyoni census szóba nem jöhet, mégis, kisegítő eszközül, kívánatos, hogy a vagyoni censust a kormány teljesen ki ne küszöbölje.

Eltérés mutatkozik a kormány és az ellenzék javaslata közt a korhatár tekintetében. Az ellenzék a huszonegyedik életévhez, a kormány a harmincadik évhez szeretné azt kötni: A domicilium kérdésében a kormány a szavazati jogot ahhoz köti, hogy a szavazó egyazon községben legalább egy évig lakjék.

Ingatag alapnak tartja a kormány, ha a betegpénztári tagság a szavazati jog alapjává tétetnék.

Magára a választási aktusra rátérve, a kormány a szavazás decentralizálását tervezi olyanképpen, hogy a szavazás nagyközségeként, közjegyzőségeként, a városokban pedig szavazóköriönként történék. Ambulatórius szavazóbizottságokat a reform statuálni alig fog. A javaslat arra fog törekedni, hogy nemcsak ugyanazon kerület mindegyik szavazóköriében egy napon menjem végbe a választás, de lehetőleg az összes kerületekben minél rövidebb idő alatt be is fejeztessék.

A javaslat az összes választási költségeket eltiltja. Az évtizedeken át olyan népszerű zászlók és annyi verekedésre okot adó tollak és jelvények el fognak tűnni a magyar alkotmányos küzdelem képéből. Egy darab betyárromantik pusztul el vele. De fel lesznek mentve a jelöltek az alól is, hogy a választókat fuvarozzák és élemeznek.

A választási eljárás tisztaságára hozandó rendszabályok korrektsége ellen alig lesz majd kifogása az ellenzéknek, ugyancsak helyesebb alapra fogja helyezni a kormány a választások feletti bíráskodást.

A titkosság kérdésében teljességgel kizárt dolog, hogy Magyarország az ő nemzeti és állami érdekeinek veszélyeztetése nélkül a szűkkörü választói jogról a kivétel nélkül való titkos szavazásra rátérhetne. A kormány ebben a kérdésben is a célszerűség és a lehetőség szempontjait fogja mérlegelni.

Külön törvény készült ezenfelül a kerületek új beosztásáról. Ez a javaslat még nem készült el, de az alaptörvénynek, a materiális választójogi törvényjavaslatnak előterjesztését késleltetni nem fogja. Az pedig természetes, hogy a két törvény egyidejűleg lép majd életbe, hogy a következő magyarországi választások új választójog és új beosztás alapján történjenek.

A törökországi földrengés.

Törökország a nagy válságok és katasztrófák jegyében jár. A harcokhoz, vérengzésekhez és zavarokhoz, most katasztrófális földindulások és roppant tűzveszedelemel esatlakoztak. A földrengés az egész országra kiterjedt. Egész városok romban hevernek. Elpusztult Rodostó is, századokon át volt nyugvóhelye Rákóci hamvainak. Gallipolisz is majdnem teljesen elpusztult.

A borzalmakról szóló tudósításokat az alábbiakban foglaljuk össze:

Magánértesülésük szerint a földrengésnek 1000 halottja és 3000 sebesültje van; 5000 ember hajléktalanná vált.

Rodostóban néhány ház és egy mecset összeomlott. A szomszédos Solarion helységben 200 lakóház, az iskolák dültek össze. Száz ember elpusztult, illetve megsebesült. Hire járt hogy 28 város és falu amelyeket görögök tak, teljesen elpusztult. Drinápolyban a konak erősen megrongálódott.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság” kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitünő tisztán kezelt saját termésű Tokaj hegyaljai boraimat nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta Kovács István jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

»Szabadság» kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsialomás.

Hivatalosan megerősítik, hogy Myriphlov várost, valamint Gabosz, Ghora, Platanoss Kerazia, Milla és Ustudera községeket tűzvész és földrengés teljesen elpusztította. Emberétben is nagy a pusztulás. Luleburgasban az összeomló épületek zuhanak két embert szúrtak agyon. Dedaeagacs közelében a híres melegvízforrások kiapadtak. Csorlu helységben fél millió kárt okozott a földrengés. Seritaszisz városkában, amely a Márvány-tenger partján fekszik a földrengés után kitört tűzvész 200 épületet pusztított el. 70 embert az összeomló falak agyonszúrtak, 150-et megsebesítettek. A földrengés egészen a kisázsiai Izmid és Balikesz-szir helyiségekig terjed.

Gallipoliszban a földrengésnél igen sok katona vesztette életét. A Marmara nevű sziget szintén sokat szenvedett a földrengéstől.

Tomplomok, lakóházak és iskolák omlottak össze és több embert agyonszúrtak. Artaki helységben igen sok ház beomlott. A lakosság a szabadban tanyázik.

A bán merénylőjét halálra ítélték.

Napok óta tárgyalja a zágrábi törvényszék Jukics Luka bűnügyét. Jukics Luka volt az, aki Cuvaj bánt, jelenleg királyi biztost le akarta löki, azonban golyója célt tévesztett és Cuvaj helyett *Hervoics* báni tanácsost találta, a ki 3 napi szenvedés után sérülésébe belehalt.

Tegnapra volt kitzve az ítélet kihirdetése.

Az ítélet kihirdetését még nagyobb érdeklődéssel kísérte a közönség, mint a három hétig tartó tárgyalást. Az utóbbi napok eseményei, különösen a törvényszéki orvosszakértők szereplése egész Horvátország közvéleményét felkavarták. Az orvosok már a tárgyaláson is közbeszólásokkal zavarták dr. Zsirovcsicsot, a stenjevici elmegyógyintézet igazgatóját, a nekik Jukicsról adott szakvéleményét az egész horvát orvosi kar szívesen tartják. Tegnap ülésükön a zágrábi orvosok elhatározták, hogy az egész ország orvosi és tudományos szempontból Európa közvéleménye elé terjesztik és magyar, osztrák, német és francia lapokban fogják ismertetni.

Jóval tízenegy óra előtt megjelent a terem közönséggel, melynek sorában hamarosan bosnyákok is lehetett látni, a kik egy jese az ítélet meghallgatására érkeztek Zágrábrba.

Tizenegy órakor Wendler elnök egyenkint bevezette a vádlottakat. Mikor Jukics Luká, a ki csak a tárgyalás első napján volt jelen bevezették, a vádlott már az ajtóban elkészítette magát:

— Éjen a horvát-szerb-szlovén egység!

A börtönőr megragadta a kiabáló fiatal embert és dulakodva ki akarta taszkolni a folyosóra, a védők és a közönség közbelépésére azonban felhagyott ezzel a szándékával.

Az ítélet.

A bíróság Jukics Luka fővádlottat, aki a királyi biztost ellen revolveres merényletet követett el, *kötél általi halálra ítélté*. Badalics Viadimir, Dotenc Ignác, Narancsis Dusan és Galgoza István vádlottakat fölmentette, a többiekre nézve pedig a következő súlyos börtön büntetést állapította meg: *Cvijlics* György

Gezarcics Gusztáv, *Bublics* Károly, *Neidhard* Ferenc és *Horvatin* Kamillo öt-öt év; *Horvath* Roman hat év; *Sarvincs* József hat hónap.

A súlyos ítélelt, melynek kihirdetése halálos csendben történt, Jukics szentelen nyugalmommal hallgatta meg.

A milyen csendes volt Jukics, mikor a saját halálos büntetéséről szóló írást felolvasták, olyan nyugtalanul viselkedett társai ítéletének kihirdetésénél.

A védők semmisségi panaszt nyújtottak be az ítélet ellen.

A katolikus Népszövetség akciója.

Vasárnap d. u. a Legényegylet helyiségében rendkívül fontos és jelentős gyűlést tartottak a Katolikus Népszövetség csoportvezetői. A gyűlésen a csoportvezetők teljes számmal megjelentek s bár a tanácskozás menete mindvégig a leggyorsabb volt, a megbeszélte tárgyak fontossága és nagy száma miatt az értekezlet két teljes óráig tartott.

Dr. Krüger Aladár helyi igazgató vezette a tanácskozást.

Az igazgató bejelentette, hogy a budapest központtól megérkeztek a tagsági illetményként járó első füzetek; ezeket a csoportvezetők a tagok közt leadó szétosztás végeit átvették.

A csoportvezetők legközelebbi teendőit beosztották ezután meg.

A sokoldalú programból megemlítjük a következőket:

A Népszövetség az ősztől kezdve lehetőleg minden hónapban tart egy-egy összejevetelt, amelyeken a főváros, Nagyvárad és a vidék legkiválóbb katolikus szónokai fognak szerepelni. A szavazati és zeneszámokra a Népszövetség tagjai és családjaik tagjai fognak vállalkozni.

Különös gonddal tárgyalták a katolikus sajtóakciót, mely az ősszel széles keretekben fog megindulni. Addig is a Népszövetségi tagok részére külön lapokat nyomattak. Ezekkel megrendelő lapokkal a népszövetségi tagok részére külön lapokat nyomattak. Ezekkel a megrendelő lapokkal a népszövetségi tagok már most előfizethetnek a Tiszántúlra. A ki most megrendeli a Tiszántúlt, szeptemberig ingyen kapja. Ezek a külön népszövetségi rendelőlapok kaphatók a *tagsági igazolvány felmutatása mellett*. Dr. Krüger Aladár helyi igazgatónál (Szalárdi u. 7. sz.), dr. Popity János helyettes igazgatónál, (Váravelence, Kertész u. 11. sz.), Zöldy Bertalan pénztárnoknál és Székely Lajos jegyzőnél (Kőrös-u. 6. sz.), továbbá a Tiszántul szerkesztőségében és kiadóhivatalában.

Katolikus Népkönyvtár.

Befejezésül olyan határozatot hozott a csoportvezetői értekezlet, mely jellemző a népszövetségi akció kulturális jelentőségére.

A helyi igazgató bejelentette, hogy a júniális szép anyagi sikerrel végződött. Indítványára az értekezlet egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy a jövedelem első száz koronáját egy *Katolikus Népszövetségi Népkönyvtár*

felállítására fordítja. Az egyik jelen volt népszövetségi tag, Kiss Bertalan ny. vasuti főfelügyelő azonnal felajánlotta, hogy a Katolikus Népkönyvtárhoz ő is hozzájárul könyvajándékkal, a mit az értekezlet örömmel vett tudomásul.

A Népkönyvtár lehető rövid idő alatt megnyitják és a népszövetségi tagok rendelkezésére bocsátják.

Tekintettel a Kath. Népkönyvtár óriási jelentőségére, annak pártolására a Népszövetség mindenkit felkér. Adományokat sziveskedjenek a helyi igazgató vagy helyettese, esetleg a jegyző vagy pénztárnok címére küldeni. Ugyanakkor, mint pénzbeli adományokat közszóval fogadják. Adományok közvetítését a Tiszántul szerkesztősége is vállalja.

Az értekezlet a leglelkesebb hangulatban ért véget.

Véres verekedés Biharudvariban.

A huszárkard áldozatai.

A *Serfősz* és *Jenei* család már rég idők óta halálos ellenségei egymásnak. A Jenei család két tagja most tényleg huszár Nagyváradon. Vasárnapra szabadságot kaptak és hazamentek, szülőfalujukba. A két huszár már déli előtt erősen hangsúlyozta odahaza, hogy ne hogy összetalálkozzanak a *Serfősz* fiuval, mert megölik.

Csendesítették, csitították őket. Már ugy látszott, hogy lecsillapult a két huszár, ámde az ellenkezőjét bizonyította a délutáni történet.

Délután a két *Jenei* fiu kardcsörgetve, büszkén mentek végig az utcán, a kocsmára felé. Megtudták, hogy ott van a *Serfősz* fiu. Nem csalódtak, tényleg ott volt barátaival a kocsmán udvarán. Az egyik *Jenei* fiu bekiáltott az udvarra:

— Hé! *Serfősz* Józsi? Gyere ki egy kicsit, ha nem vagy gyáva!

Serfősz kiment. Amint kilépett a kocsmán ajtaján, egyszerre két huszárkard is kirepült hüvelyéből s lecsapott a védtelen ember fejére. A csapások oly erősek voltak, hogy valósággal ketté vágták *Serfősz* József koponyáját. Halva zuhant a frissen ázott földre.

A zajra srékekkel, botokkal felfegyverkezve rohantak ki *Serfősz* barátai s neki támadtak a két huszárnak. Egyre növekedett a verekedők csoportja. Néhány perc múlva már 10—15 legény, ember feküdt véresen, horgótt a földön, köztük a két gyilkos huszár is.

A verekedés híre csakhamar elterjedt a községben. Így tudták meg a csendőrökről is. A csendőrökről azonnal teljesen felfegyverkezve, rohamlépésben futottak a csendőrök a verekedés színhelyére.

A csendőrség láttára azonnal széjjel futottak a verekedők. A csendőrök sorra járták a község házait és így tudták meg, hogy hányan vettek részt. Négy halálos és 21 súlyos és könnyebb sebesültje van a verekedésnek.

A halálosan sebesülteket, *Tóth* Mihály, *Madár* Sándort, *Szöke* Mátét és a meggyilkolt öccsét: *Serfősz* Jánost beszállították a biharmegyei kórházba. *Tóth* és *Madár* állapota reménytelen, míg *Szöke* Mátét és *Serfősz* Jánost talán meg tudják menteni.

A véres verekedés ügyében állandóan csendőri készület nyomoz s már is sok embert letartóztattak.

Diósy Soma

cimfestő, zománcábla készítő

TELEFON 839.

Kérem csak a telefont használni.

Működnek a zsebmetzők.

A budapest—predeáli vonalat szemelték ki.

Az utazó közönség soha sem lehet eléggé óvatos. Nem gondolja soha az ember, hogy kivel utazik egy kocsiban s mivel éppen a vonaton, nagyon hamar megtörténik az ismerkedés s egy-kettőre megvan a nagy bizalom egymás iránt. Finom, illatos urak megvesztető mosollyal szokták megkönyörkezni a tapasztalatlan vidéki bácsikat. akik persze miandjárt kitalálják minden tervüket.

Már nem először futottak rémült arccal itt Nagyváradon a forgalmi főnökséghez s onnan a rendőrségre, hogy Kolozsvár és Nagyvárad között kirabolták őket. Az apróbb eseteket nem akartuk nyilvánosságra hozni, nehogy oktalan és alaptalan félelmet keltsünk az utazó közönségben. Azonban a zsebmetzők most a nyári hónapokban oly gyakoriak lettek, hogy szükséges egyrészt az utazókat nagyobb óvatosságra felhívni, másrészt pedig a vasutat, illetőleg a rendőrséget a szigorúbb ellenőrzés elrendelése végett megkeresni.

Vasárnap ismét történt zsebmetzés a kolozsvár—nagyvárad vonalon, még pedig valószínűleg Várad és Mezőtelep között. *Léb* Max csikszeredai fűrészgáros egészen Eledig egyedül utazott az egyik másodosztályú fülkében. Itt beszállt hozzá két uri külsejű, könnyű tavaszi ruhás fiatalember s erősen elkezdték dohányozni.

A gyűfros kérte őket, hogy mivel ez nem dohányzó fülke, sziveskedjenek kint dohányozni a folyosón.

Erre a két fiatalember a legudvariasabb hangon bocsánatot kért *Lébtől* s megragadva az alkalmat, bemutatkoztak neki. Bemutatkozás után élénk diskurzus indult meg az utasok között s a gyűfros nem is gondolta, hogy már akkor 700 korona késspénze rég nincs a zsebében!

Fugyváráshely után hirtelen elbucsztak a barátságos urak s *Léb* még csodálkozott azon, hogy mi nil... Velencén nem látta leszállni két utitársát.

A nagy állomáson pedig már észre vette, hogy hiányzik pénztárcája. A tárcában késspénzen kívül még igen értékes kis arany zsuzsu és lánc is volt. Besietett a rendőrségre, ahol azonnal megindították a nyomozást, de még mind eddig semmi nyoma a ravasz zsebmetzőknek. Egyedül velencei jegyszedő kapus jelentett egy gyanús körülményt. Azt mondja, hogy kiment előtte két oláh paraszt, akiknek majd leesett a bajuszuk és sárga cipő volt a lábukon. Valószínű, hogy a nyájas utitársak hirtelen átváltak s Velencén megugrottak.

Hajdudorog mellett. Abból a versengésből, melyet Hajdudorog folytat Nyiregyházával az új gör. kath. püspökség székhelyéért valószínű, hogy az előbbi kerül ki győztesen. Tegnap nyilatkozott erre vonatkozólag dr. *Balkasár* Derső debreceni református püspök is. Illetlennek bélyegezte az egész nyiregyházi mozgalmat, mert a nyiregyháziak most már szembehelyezkednek a pápa és a király elhatározásával is. Nem tartja jelentősnek a kultuszminiszternek azt az ígéretét, hogy Nyiregyházára kerülhet a püspökség.

Nyilatkozott a debreceni kispóspost *Grók*

renc is. Ő Hajdudorog érdemeit említette, a tradíciókat s hogy ez a város épületeket is adott.

UJDONSÁGOK.

* **Hlatky főispán szabadságon.** *Hlatky* Endre főispán ma, augusztus 13-án kezdi meg szabadságidejét s a délvídekre utazik.

* **A polgármester elutazott.** Két hét óta készül nyári szabadságára *Rimlér* Károly polgármester, de olyan nagy fontosságú ügyek — pl. a honvédtüzér-laktanya építésének kérdése — jöttek közbe, hogy elutazása halasztást szenvedett. Végre tegnap megkezdhetette a polgármesteri munkáját s felutazott Budapestre, ahol innét néhány városi ügy elintézése után Bad Kreutzenbe, szokott nyári üdülő helyére utazik. Távollétében a polgármesteri teendőket *Bordé* Ferenc főjegyző látja el.

* **Ülés a városházán.** Nagyvárad város csatornázási szakbizottsága holnap, szerdán aug. 14-én délután 3 órakor, a csatornázási munkálatok megtekintése céljából ülést tart.

* **Államsegély a munkásházakra.** Napokkal ezelőtt közöltük, hogy a kereskedelmi miniszter hajlandónak nyilatkozott a Nagyvárad városa által tervbe vett munkásházák építéséhez kért 20,000 korona államsegély megadására. Tegnap pedig a belügyminiszter irt le a tárgyban Nagyvárad városához. A kért 200,000 korona államsegélyt a saját részéről is megadja s a bemutatott terveket is elfogadja és jóváhagyja, csupán műszaki szempontból tesz kifogást a terv egyes apróbb részleteire. A munkásházák építését tehát most már legfeljebb az akadályozza, hogy jelenleg nincs a városnak megfelelő fedezete s meg kell várni a kölcsön felvételét.

* **Tőkefelelés a városi vasutnál.** A Nagyvárad Városi Vasut tervbe vette a biharpüspöki villamos vonal kiépítését, s a 3 ik vashidon át vezetendő villamos vasutvonal létesítése is a közeljövőben aktuáltsá válik miert is a részvénytársaság az alaptőke felelését határozta el s kérte a belügyminisztert, hogy alaptőkéjét 456,000 koronáról, 3 955,000 koronára emelhesse fel. Nagyvárad városát most értesítette a miniszter, hogy a tőke felelését engedélyezi, azonban be kell mutatniok, hogy a 456,000 koronát mire szándékoznak felhasználni.

* **A városi vegyvizsgáló állomás vezetése.** Nagyvárad város vegyvizsgáló és tápszervizsgáló állomásának főügyésze: dr. *Rosinger* Artur tegnap *Hlatky* Endre főispán előtt letette a hivatalos esküt s átvette a városi vegyvizsgáló állomás vezetését. A város feliratban kérte a földművelési minisztert, hogy a nyilvánossági jogot engedélyezze a vegyvizsgáló állomás részére.

* **Repülőgép vagy sárkány?** Tegnap délelőtt a Nagypiac téren levő emberek csodálkozva tekintettek a szürke felhős égboltra. Egy szerre elterjesztették a hirt:

Repülőgép száll a sűrű, olmos hős levegőben.

Csakugyan egy hatalmas szárnyas repülőgép formájú alkotmány szállott lassan, méltóságteljesen a város fölött a Nagypiac-tér táján a Bónéi-kút felé. Sokan már az egyenruhás pilótát is látni vérték. Kiderült azután, hogy

sem repülőgép volt, hanem egy hatalmas sárkány, melyet a várból bocsátottak fel a tisztek. Hadi kísérleteket végeztek vele.

* **Bajok a cédulaháznál.** A váradi vásáron sokszor órákig kénytelen várni az eladó, vagy vevő marhalevelére. Sőt nem egyszer megtörtént már, hogy a reggel beadott marhalevelet csak délelőtt kapták meg a benyújtó. Talán jó volna egy kissé jobban dolgozni a cédulaházban legalább hétfői napon!

* **Központi választmány a vármegyén.** Biharvármegye központi választmánya, a margittai választás után, augusztus 21-én délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen a margittai választó kerület mandátumának átadásáról intézkednek.

* **A törvényességi elnök itthon.** *Bary* József a nagyvárad királyi törvényszék elnöke hazaérkezett szabadságáról és tegnap délelőtt átvette a törvényszék vezetését.

* **Kitől lopott Teffel Mária?** Ilyen eset is ritkán történik. Megvan a tolvaj, de nincs meg az, akit meglopott. Ugy hogy most a rendőrség a lapok útján hívja fel az illetőt, hogy jelentkezék panaszátelre a bűnügy sikeresebb lejárata érdekében. Az eset pedig abból áll, hogy vasárnap reggel fél 8 órakor a Szent László téren *Teffel* Mária nevű cigányasszony kilopott egy eddig ismeretlen úri asszony zsebéből egy pénztárcát tekintélyes tartalommal. Az úri asszony azonban észre vette a lopást, kikapta a cigánytól kezéből a tárcát és eltűnt a tömegben. A vásárló közönség pedig átadta a cigányt a rendőrségnek.

* **Együgyű paraszt.** *Barnyák* András fuvaros hármaspataki lakos tegnap azért jött be Nagyváradra, hogy lovait eladja. A vásárlóban összetalálkozott *Varga* László hegyközségi lakossal és két 35—40 év közötti cigánnyal, akik reá beszéltek panaszost, hogy a két ló járátát adja át nekik, mert ők azokat elfogják adni. Majd panaszossal együtt egy kocsmába tértek be, s midőn innen kijöttek a két cigány felült panaszos tulajdonát képező lóra s szal nyargaltak el, hogy később visszajönnék, ami azonban ezideig nem történt meg. Panaszos látván, hogy a cigányok őt becsapták, a rendőrségnél feljelentést tett ellenök. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Az arató halála.** *Iga* Illés vasaskőfalvai munkás az alföldön volt aratni. Aratás után nagybeteg lett s harafele indult gyalog feleségével. Azonban még *Kisszedres* községben meghalt. Felesége nem akarta idegen községben eltemetni férje hulláját. Kocsit fogadott tehát s hazaszállította a hullát éjjel *Nasasófalvára*. Az asszony ellen megindították a vizsgálatot.

* **Kinevezés a törvényszéken.** Az igazságügyminiszter dr. *Nesstor* József törvényszéki joggyakornokot a nagyvárad kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* **Autóvizsgálatok.** A debreceni rendőrkapitányság átiratilag közölte a nagyvárad rendőrséggel, hogy a köz-automobiloknak évi vizsgálatát folyó hó 14-én fogja megtartani olyképpen, hogy Debrecenben reggel 6 órakor D. 502, D. 514, D. 512 rend. számú automobiloikat, Nagyváradon pedig ugyanezen este 6 órakor a D. 510, D. 501, D. 503 számú automobiloikat fogja megsemlélni.

* **Tanuljunk világnyelveket.** A Rose-rendszerű ábrázoló nyelvismolában, a mely augusztus óta *Bémer* tér 1. szám alatti működik, könnyű és élvezetes módon sajátíthatja el bárki a német, francia, angol stb. nyelveket. A teljes kiképzés száz tanórából áll. Beiratkozni bármikor lehet. Tandíj személyenként és óránként 1 korona 50 fillér. Nappali és esti tanfolyamok.

*** A Charles cirkusz Nagyváradon.**
Kedden, augusztus 13-án a reggeli órákban fog 57 kocsiából álló, különvonatával megérkezni a Charles cirkusz a délutáni órákban a Vásártéren már teljesen készen lesz a sátorváros az előadási sátorral együtt, mely 6500 nézőt képes befogadni. A műsor, melyet csak a legmelegebben ajánlhatunk, olyan számokat foglal magába, melyek egyetlen cirkusz manézában sem voltak láthatók. 26 remek példány Berber himoroszlán, 7 jegesmedve, 6 vadonbefogott királytigris, 4 esetlen, kedves, intelligens foka, 5 jámbor, enniválóan otromba elefánt, egy sereg teve, láma, zebra, egy csoport szebbnél szebb nemesvérű paripa képviseli az állatművészeket. Különösen a tigrisek produkciója lesz olyan, ami külön is megérdemli a figyelmet. — Egyebekben pedig az állatkert 14-én megnyílik, s a közönségnek módjában fog állani, az állatművészeket előadáson kívül is láthatni.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi lőporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítása. M. kir. lőporáruda Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puska- és fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

*** Járványkóházak** összes felszerelési tárgyait állandóan raktáron tartom előírászerű összeállításban, kedvezményes áron. **Weiss Kálmán** zsákoagykereskedő, Nagyvárad Kossuth-u. 3. a *Sas-palota mellett.* Telefon 905.

x CSODASZÉP csemegeszőlő! görögdiannyék; világhírű turkesztáni cukor-diannyék. Kiváló finom fehér és vörös hegyiborok, a bankszőlőből **Mertz Nándor** csemegéüzletében Körös-utca. Telefon: 448. sz.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Népbiztosítási szövetkezetünk részére

KERESÜNK

az ország minden helyisége részére képviselőket. Szakismeret nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is üzhető. Könnyű és becsületes mellékereset! Ajánlatok az **Eszéki Kölcsönös Segélyező Szövetkezet** I gazgatóságához, Eszék intézendők.

Automobil garage és fémtönde
Automobil gummik lerakata
Automobil javító műhely
Bér automobil
Automobil kellékek
Automobil gummi javító műhely
STERN, MEZEY-U. 1. Telefon 194.

VOSZKA
cipői

mérték szerint hirnevesek.
Cégt. Ifj. VOSZKA FERENCZ
Telefon 11-33.

x **Kossuth-utca 6. számú ház Körös** felőli oldalán 3 szoba tündő szoba és mellék helyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni Polgári Takarékpénztár részvénytársaság.

Idegesség, gyengeségi állapotok, gyomor, bélrenyheség, vérszegénység, csúsz, szívba-jok ellen vizgyógyfürdők, villanyfürdők, szénsavas fürdők, iszap, fenyő, sósfürdők

Dr. Rácz Ödön

szanatóriumában
Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáróknak egész nap nyitva.
BENLAKÓKNAK PENZIÓ.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!
!! Egész nyáron át működik !!
Dr. Kállay jogi szeminárium Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125-38.
Közvetlenül legsikeresebb előkészítés minden jogi vizsgára.

Különleges felöltők, kosztümök blouzok és gyermekruhák a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

S P O R T.

A püspökfürdői uszóverseny.

A Püspökfürdő idei nyári szenzációja csütörtöki uszóverseny lesz. Az érdekes programu versenyre a legnagyobb rendben folynak a készülődések. A közönség rendkívüli nagy érdeklődést tanúsít a verseny iránt, amely kétségtelen, hogy igen szép és izgalmas fürdői szórakozás lesz.

A sorsolásokat vasárnap ejtették meg s az eredményeket, illetőleg az összeállításokat a következőkben adjuk:

Gyermekverseny. I. Előfutam: Elender, Korbul'y P., Kánya, Friedmann Koch II, Flegmann, Stachó, Korbul'y L., Mertz Friedmann D. III. Grünwald, Vadász, Koch, Glück. IV. Sichert, Zeller, Fodor, Krüger.

50 m. hátuszás főverseny. I. Stachó, Sonnenfeld, Krupka, Horváth, Hóig II. Reményi Vadász, Kollárszky L., Karácson, Gelberg, III. Vinter, Nussbaum, Reteg, Blonder. IV. Engel Kollárszky M., L. Kovách, Stotter.

50 m. melluszás. I. Flegmann, Stachó, Stepán, Weiss, Salamoa. II. Kolb, Engel D, Fischer, Vinter, Kovács Lajos. III. Markovits. Decsei, Szeghalmi, Borbély, Fehérváry. IV. Kollárszky M., Kovács E., Karácson, Veres, Gelberg, Reteg. V. L. Kovách, Kollárszky L., Rosenthal, Spitzer, Engel K., Reményi.

100 m. melluszás főverseny. I. Szeghalmi, Marton, Veres, Fehérváry, Karácsony. II. Borbély, Flegmann, Rosenfeld, Stépán, Kovács Lajos. III. Gelberg, Stachó, Kolb, Sonnenfeld.

50 m. Sprint főverseny. I. Láng, Gelberg, Flegmann, Braun, Konrád. II. Stotter, Springer Lebovits, Spitzer Friss. III. Flegmann, Brán, Fischer, Reteg, Wesz IV. Kollárszky, M., Kollárszky L., Blonder, Sonnenfeld. V. Flegmann F., Pankolits, Decsei, Gál-Szabó.

Minden plömékezés győztese és a legjobb második döntőbe kerül. A többi számban azonnal döntő megy. A valószínű győztesek: Gyermekverseny: Vadász. Hátuszás: Stotter. A. 50. m. melluszás: Reteg. 100 m. mell: Sonnenfeld, 50 m. sprint: Blonder, Hölgyuszás. Kollárszky Ilona, Múgrás: Stotter, ifj. staféta: NAC. Nagy staféta: NAC. Víziből mentés: Sonnenfeld, Vízipóló. NAC.

A szezon közeledése.

Még nincs itt az új szezon, de a szele fujdogál már a sportpályákon. Tegnap márt mindkét pályán puffogott a Sakrum labda az est szürkület beálltáig. Sajátosság, hogy nem a Sport-téren, a főpályán jelentek meg a publikum zöme, hanem a Bunyitai-ligetben. Itt csakugy nyüzsgött a sok ember, míg a budapesti ramlerek a néptelen pályán szintén a maguk mulattatására játszottak.

A Bunyitay-ligetben bontogatta szárnyait a váradai footbalsport s tegnap két nullra ujra megjelent a tüves anyapályán a nagyranőtt NAC s nagy családjával a fiók egyletekkel játszottak verseny meccset.

A NAC I-II. csapataiba verbuvált alkalms csapattal állt ki, melynek a VAC. Egyetértés és polg. Törekvés válogatott atlétái voltak a partnerei. A NAC tölényeseu játszott ugyan, de azért kemény munkába került, hogy e kombinált fiókcsapatoktól az elért 2 goalt kicsikarta. A törekvés fürge emberei, kik a füves pályán sokkal otthonosabbak voltak, nem egyszer hozták veszélybe a NAC. kaput. A kombinált csapat derék kapusát, Majort meg is tapsolta a közönség bravuros védelméért. A mercs végén kellemetlen jelenet történt Varga (Törekvés) és Szkriwán foltolták egymást mire a bíró, mivel a büntető rugást nem akarták elfogaoni, lefujta a versenyt, a mi viharos tüntetésre adott okot.

A verseny eredmények ezek:

NAC ifj.—NAC törekvés ifj 2:0 Törek-

vés—Egyetértés comb. —NAC I, 2:0.

NAC I.—II, Törekvés Comb. 2:0.

A sportpályán a budapesti ramlerek és az NSE meglehetősen gyenge összeállítású csapata 3:ered ményyel játszott.

Szilgyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, Körös-u. 33.

Budapesten és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő uri kocsizó, lovagió és igás lószerszámokat a leg-tökéletesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos áron mellett. A n. é. közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,
szilgyártó és nyerges.

MULATSÁG.

A magyarországi munkások rok-
kant és nyugdíjgyulete Szép-n sikerült
mulatságot rendezett vasárnap *Mezőtelegden*. A
mulatság a körösvölgyi szállóban folyt le és
tiszta 300 koronát jövedelmezett. A mulat-
ság szépségversenyyel volt egybekötve, amely-
nek *Kágyi Rózsika* lett a nyertese.

NYILTTÉR.

Dr Barta Andor
nőorvos
Szt. János-utca 18 sz. alól
14. szám alá költözött.

TÁVIRATOK.

Megmarad az ünnepek száma.

Budapest, aug. 12.

(Saj. tud.) A Magyar Curir érdekes
hírt közöl. É szerint még mielőtt a ma-
gyar püspöki kar állást foglalt volna az
ünnepek számának redukálása ellen, már
akkor Vaszary Kolos hercegprimás ki-
eszközölte a szentszéknél, hogy az ünne-
pek számát leszállító motu proprio Ma-
gyarországon csak 1913 év január else-
jén lépjen életbe. Tehát nálunk a régi
rend megmarad még ebben az évben.

A nagyenyedi kiáltvány.

Nagyenyed, aug. 12.

(Saját tudósítónktól.) Mig a munka-
párt nagy ovációra készül Lukács László
beszámolója alkalmával, addig a függet-
lenségi párt tegnap kiáltványt bocsátott
ki, melyben szigorúan megtiltja a párt
tagjainak, hogy az ünneplésben részt ve-
gyenek. Megtiltja a nemzeti lobogó kitü-
zését is és előre hazaárulónak belyézi
azt, aki a tisztelgésen, vagy az ebéden
megjelenik.

Véres kardpárbaj.

Mármarosziget, aug. 12.

(Saját tudósítónktól.) A várost való-
sággal izgalomba ejtette az a véres pár-
baj, amelyet Ibrányi György rendőrfőka-
pitány vívott Vurka Flávius főszolgabíró-
val. Vurka csunyan összevagdalta a fő-
kapitány mindkét arcát. A két lérfiu ká-
véházban szólalkozott össze egy jó nevű
uri leány és egy színésznő felett.

Kath. nagygyűlési előkészületek.

Budapest, aug. 12.

(Saját tud.) Achenben vasárnap tar-
tották az 59. kath. nagygyűlés előkészítő
értekezletét. A magyarországi egyesületek
részéről dr. Zsembery István, dr. Hindy
Zoltán és páter Butykay Antal vettek
részt.

Szófia a törökök ellen.

Budapest, aug. 12.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap lázító
kiáltvány jelent meg Szófiában. A törö-
kök által lemészárolt bolgárokért véres
bosszura ingerli a népet. Az egész város
tüntet Törökország ellen.

Gallipoli teljesen elpusztult.

Konstantinápoly, aug. 12.

A törökországi földrengésről szóló
táviratok jelentése szerint Gallipoli tel-
jesen elpusztult. Az egész város szürke
romhalmaz. Egyetlen épület maradt épen
a Kaszinó. A város területén forró gej-
zirek törnek fel. A hajón menekülők ré-
mes jeleneteket beszélnek. A török kor-
mány öt torpedót küldött az elpusztult
városhoz.

Ongyilkos önkéntes.

Gyula, aug. 13.

Belenta Imr huszonkét éves örevezető
önkéntes Gyulán szombaton délután 3
órákor a kaszárnya legénységi szobájá-
ban Mannlicherével szíven lötte magát.
Rögtön meghalt. A rettenetes erejű lö-
veg keresztül tépte az ifju szívét, a há-
tán jött ki, belefuródott a falba s a
falról tenyérnagyságu helyen leütötte a
vakolatot.

Az egykehengző tudósítások azt mond-
ják, hogy Belenta Fehér százados miatt
lett öngyilkos.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 25

Az a tiszta és egészséges légkör, ami a
magyar közbirtokos családokat körülvevő tel-
jesen újdonság volt az elzászi leány előtt és
lelkére megnyugtatóan hatott.

Korponayné figyelmes volt a leány iránt,
intézkedéseiben gondosan kerülte, hogy a szép
francia leány a gentry ifjunak tűzvonelába ke-
rüljön, arra nem is gondolt, hogy bátyja is
tisztelet foghat. Nem látta, hogy a fehér tűz-
helyről pattogott a zsaránok és szivta üszkeit
a bátyja felé.

A főispán eleget mosolygott a szép kék
szemek lobogó lángján, nem tulajdonított annak
semmi fontosságot.

Egy alkalommal még is történt valami,
ami előre meg volt írva a sors könyvében,
kár, hogy Korponayné nem olvasta.

A főispán, Korponayné, a két leányke,
ezek a bonnc felügyelete alatt, a sarokvári
barlang megtekintésére utaztak.

A sarokvári barlang új felfedezés volt.

A Sajó mellett magas hegység vonult el
és e hegyek egyikéből egy patak tolydogált
és körülbelül tíz méter magasságról zuhogott
le a tolyóba, nagyobb és kisebb sziklákon
ugrándozva, míg végül nagyon szép vizesést
alkotott.

Az erdővéd kíváncsi volt arra, hogy hon-
nan jön a patak és az általa vágot medren
ment ment addig, míg egy üreghez ért, lit egy
nagy tó állotta átja.

Az erdővéd ismrvén gróf Belovárynak,
az urnak szenvedélyét a természeti ritkasá-
gok feltárása iránt, elmondotta neki hogy
mit látott.

A gróf végig nézte az embert, k
szavaiban, hitte, hogy félté akarja vez etni
azonban szeget ütött fejében az ember be-
széde és hogy fel ne ütlet hesse őt, követelte
tőle, hogy az általa látottakat mutassa meg.

Az erdővéd a patakhoz, a vizeséshez ve-
zet e.

A grótot meglepte annak szépsége.

Később segített is rajta, cyklog fallal egye-
nesre falaztatta a vizesést, elítávolította a nagy
kőveket, mi által a patak rendszeres medret
nyert, ami a természet vad szépségének le-
rontásával s műzélés finomságával lön elő-
állítva és nagyon is meglátszott rajta, hogy
mindez a természeti szépség hátrányára tör-
tént.

Amikor a nagy víztömeget meglátta a
nagy sötétségben a gróf, elbámult azon, amit
testi szemével nem láthatott, a sötétbe burko-
lózott barlangon.

Első dolga volt a nagy tavat lecsapolni,
amit az által ért el, hogy a patak nyílását meg-
bővítette a köszikla áttörése által.

A víz a tóból lerohant.

Ezer és ezer év óta vájt patakmeder lön
látható.

Hatalmas kőtömegek között vezetett fel-
felé az út.

Óriási sziklatömbök függöttek alá a meny-
nyezetről, amelyeknek hátán és vállain kellett
megerősíteni a lépcsőket, hogy egyre és egyre
zordonabb tárnák mutassák meg a lámpákkal
járó emberek előtt titkaikat.

Legutolsó részlet volt a menyország.

Az emberi képzelődés szellemalakokkal
népesítette be ezt a helyet, ami a legmagasab-
ban volt; óriási nyílás vezetett az üregbe.

Az apró lámpák fénye nem tárta fel a
menyországot, mert hogyha nagyobb világi-
tásban jöttek volna ide a kutatók, rémülten
siettek volna vissza.

Hatalmas üreg volt ez, amelyen nagy kö-
tömegek váitakoztak, fel és le nyujtván izmos,
de idomtalan karjaikat.

Ezek a karok emelték a nagy üreg köze-
pén álló mennyei csoport ozatot.

A csoportozat közepén állott egy óriási
emberi alak, karját előre nyujtva, mellette egy
kisebb alakokból, amiket a kutatók kis lám-
pája világított meg.

A természet e rendkívüli felséges alkotása
melepte a barlangkutatókat, és végül a kö-
szöntőknek kiosztották a szerepet.

Az egyik volt az Ur, a másik a Megváltó,
egy a légben aláfűgő kisdarab Rafael a trom-
bitával, e nagy csoportozat az angyalok és a
szentek kara.

Mikor a barlangkutatók itt a menny alatti
üregbe néztek le, megszedültek a feljők tá-
rul sötétségtől úgy annyira, hogy kezeikkel
az érdes, kiálló kővekbe kellett kapaszkodniok.

Ez a sötét mélység lett a pokol.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Peckes. Van benne gondolat, a kidolgozás
sem rossz, de a mértékünket még nem üti meg:
Aztán ilyen aláírással: »Tudomárki« csak a Bugaci
Tárogató szokott verseket kiadni. Fog ön még jobb
dolgozat is írni.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapesten

O-árakban kevés üzlet fordul elő. A mal-
mok miután nagy liszt készlettel rendelkeznek,
nem szívesen vásárolnak. Új árban viszont az
eladók tartózkodók. Az árfolyamok többé-ke-
vésbé javultak.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza 1913. — — — 11.88
Októberi buza — — — 11.53

Októberi rozs	9.37
Októberi zab	9.31
Aug. tengeri	9.11
Szept. tengeri	9.01
Májusi tengeri (1912)	7.54

Nagyváradon.

A gabonatözsden tegnap kisáé élénkebb volt a hangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árfolyama 5 fillérrel emelkedett. Kész áru változatlan.

Árak:

Buza	11.53—11.38
Rozs	9.37—9.31
Árpa	10.—10.20
Zab	9.37—9.38
Tengeri	9.01—8.61

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	853.50
Osztrák hitelrészvény	652.75
Salgótarjáni köszén	761.50
Jelzálogbank	462.25
Leszámitoló és pénzváltó	558.50
Városi vasut	412.—
Közuti vasut	765.50
Osztrák államvasut részvény	721.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKIOSGYULA.

2—3 középiskolát végzett fiu nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda R.-T.-nál.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7.49	9.50	2.19	4.89	8.10
V.-Velece >	7.59	10.00	2.29	4.49	8.20
Rontó >	8.16	10.16	2.46	5.06	8.44
Püspökfürdő érk.	8.21	10.21	2.51	5.11	8.49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8.59	10.59	3.29	7.11	9.29
Rontó >	9.04	11.04	3.34	7.16	9.34
V.-Velece >	9.17	11.19	3.47	7.31	9.47
Nagyvárad érk.	9.27	11.29	3.57	7.41	9.57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8.00	10.01	2.30	4.50	8.31
V.-Velece >	8.10	10.10	2.40	5.00	8.41
Rontó >	8.26	10.26	2.56	5.16	8.56
Félix-fürdő érk.	8.33	10.33	3.03	5.23	9.03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8.40	10.39	3.10	6.50	9.10
Rontó >	8.47	10.46	3.17	7.08	9.17
V.-Velece >	9.00	10.59	3.30	7.20	9.30
Nagyvárad érk.	9.10	11.09	3.40	7.30	9.40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Charles cirkusz

Itt van! megérkezett!

Európa

legnagyobb, legfényesebb, legelőkelőbb szórakozóhelye!

Nagyváradon, a Vásártéren felállított óriási sátortelepen 6500 nézőt magába fogadó előadási lőszátorban.

Ma, kedden augusztus hó 13-án

este 8 órakor diszes **Megnyitó előadás**

melynek keretében föllépnek az összes attrakciók.

Helyárak:

Páholyülés 5 korona, számított zártszék: 4 kor., I-ső hely 2 kor. 40 fill., II-ik hely 1 kor. 60 f., III-ik hely 1 kor 20 fill., karzati állóhely 60 fill.

Az állatgyűjtemény és a próbák d. e. 10 órától kezdve naponta, csekély belépődíj ellenében megtekinthetők.

Csak 6 napig!

A nagyérdemű hölgyközönséget felkéri az Igazgatóság, hogy az előadásokon lehetőleg halap nélkül sziveskedjenek megjelenni.

Jegyek előre válthatók: Kiss David és Társa különlegességi tözsdében Rákócy-ut, Orsolya-zárdaépület kaphatók.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos
Szacsvey-u. 70. sz.
Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap hívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Ujdonság!

a czipész ipar terén.

Még eddig nem létezett, de ma már nem szükséges, hogy Ön fáradjon a czipészhez, ezentúl ha uraságod úgy akarja, csak egy meghívás és a megbízott azonnal házhöz jön mértéket venni. Jutányos árak úri és női czipőkben, a legszebb kivitelben. Szives megkeresést kér **Vilkesz Mihály úri és női czipész RÁKÓCZI-UT 45.**

Wagner a „HANGSZER-KIRALY” országszerte elismert legolcsóbb hangszerárúháza Budapest, József-körut 15.

Bárkinek teljesen

INGYEN

küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegy-zékét, ha azt egy levelezőlapon kéri. Öreg vagy törött gramofonlemez-eket becsérél. Gyorsjavítóműhely! Elismerő levelek!

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, kőpeny és tömlő, TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy a **Teszler Simon posztó kereskedőt** kiegyeztettem, a **csőd tömeget átvettem és azt rendkívüli leszállított áron kiárusítom.** A csőd tömeg a következőket tartalmazza: lüszter-, angol-, scott- és honi divatszöveteket. Fekete- és kék kamgárnokat, női costum divatkelméket, mellényeket, schiffonokat, bélesárukat, **szabókellékeket** és mindezen árukat **gyári áron alul kiárusítom** u. m.:

egy teljes ötönynek való 3 mtr. már	K 02-40
« « « « jobb m. nős. div. 3 mtr.	K 06-60
« « « « finomabb « « 3 «	K 12-—
« « « « angol divat 3 «	K 19-—
« « « « legfinomabb «	K 28-—

a fekete- és kék kamgárnokat ugyan ilyen gyári áron alul

jóval olcsóbban lesznek kiárusítva. Egyben ajánlom a n. é. vevőközönségnek az összes raktáromban levő szövetekhez a hozzávalókat, azaz a szabókellékeket a legfinomabb kivitelben, a legolcsóbb áron, u. m.:

egy már nagyon jó hozzávaló	K 4-50
« finomabb «	K 5-50
« egész finomabb «	K 7-—
fekete szalonhoz legfin. «	K 8-—

Mint hogy az üzlethelyiséget november 1-én át kell adnom, tisztelettel kérem a n. é. közönséget mielőbb egy próba bevásárlással megfizetni. Teljes tisztelettel

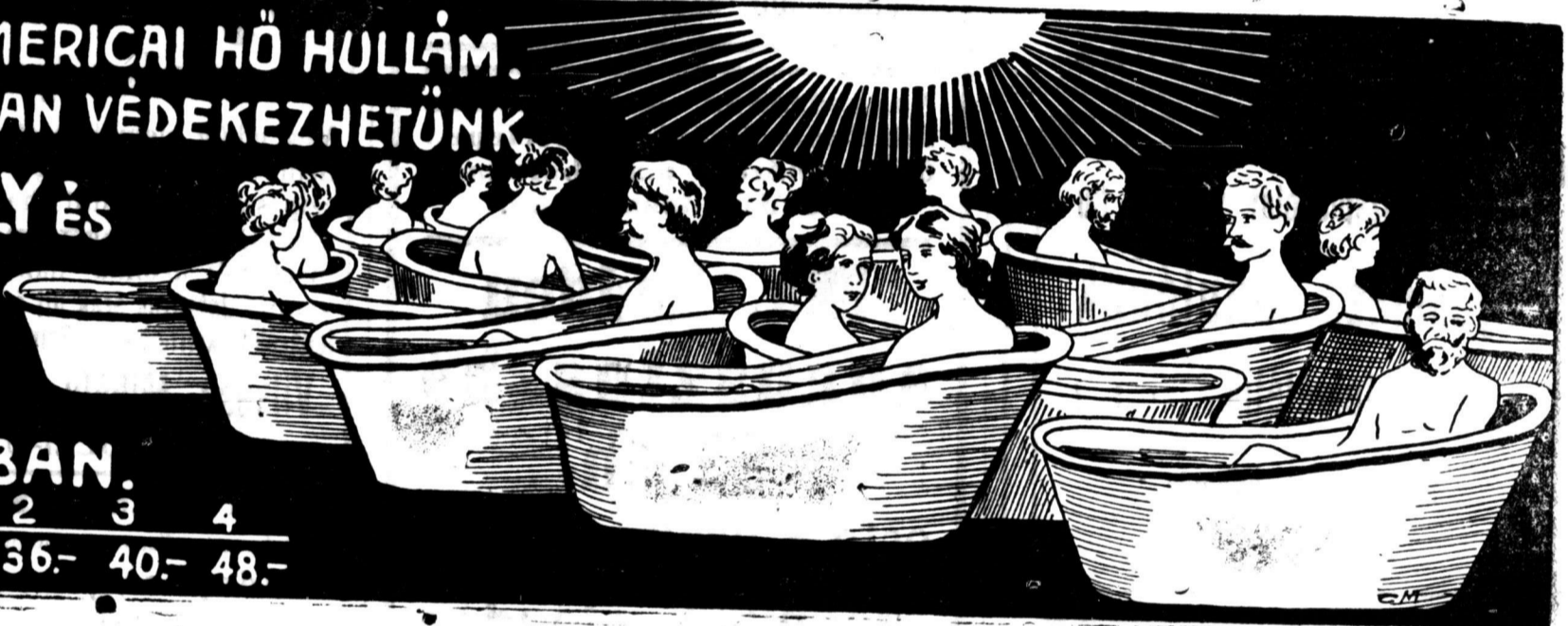
Schwarz Kálmán és Teszler Simon

Zöldfa-utca 21. sz.

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK

TARSOLY ÉS
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

Sz: 2 3 4
Kor: 36.- 40.- 48.-

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizü uszoda.
Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör“. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.
Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN

bérle.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultán, javultán a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocrózással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Meghívó.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság f. hó 13-án délután 5 órakor Rimanóczy-utca 13. szám alatt levő helyiségben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tisztelt részvényesek ezenel meghivatnak:

Tárgysorozat:

1. Az intézet félévi mérlegének előterjesztése;
2. A kereskedelmi törvény 187. § a szerinti határozathozatal;
3. Esetleges indítványok az alapszabály szerint.

Az igazgatóság.

A tisztelt részvényesek felkérésnek részvényeiket az összes szelvényeikkel együtt a közgyűlést megelőző harmadik nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, nehogy szavazati és határozati joguktól elessenek.

ban kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

„Varázsfuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bögővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Vágner „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legolcsóbb hangszerárúháza-

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becslési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZÁM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrány-ház.

Bevezetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegot nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héten egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra **Saját ház.**

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza a FEUN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuuante! Imrek Károly épület és műbutorasztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 11-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Tsa. fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön megtog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>Fő a kézi mosás! A ki erre reflektál, hívja meg MESZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válaszol. Telefon 67.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóczi-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor saját műlakatos műhelye, vízvezeték szerelődje NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégek, vegyünk lánckútat MÁRKUJZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1 sz.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét Szent János-utca 46. gyógyszer-tár mellett, hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.</p>	<p>A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége Kolozsvári-utca 50. szám alatt a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Estéknél Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut Moskovits-palota Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Helyi és vidéki telefon-szám: 1076. Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>	<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Csoda elárúsítás!!!! Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumberger vászon, se-lyem és csipke dolgokat. Félárba árusítom. Löwinger Márton versenyáruháza Kert-u. 1. sz.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>	
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villany-szereléseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szaklparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: szobafestés és tapétázás.</p>	<p>WEINSTOCK Többszörök szobafestők és tapétázók NAGYVÁRAD, Gilányi-u. 21.</p>	<p>Legtisztább kivitel jutányos árak mellett. Költségvetés díjtalan. Meghívásra házhoz jövünk.</p>
<p>Mayer Lajos kárptos és díszítő GYÁR-U 1 SZÁM. Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghívásra azonnal jövök. állandóan készmunka kapható.</p>	<p>Az AUGUSZTUSI költözködések-kor a legcélszerűbb HIRN M. és FIA villamosági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. Nagy csillárraktár. Telefon 10-54. Telefon 10 54.</p>	<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett késes és köszörődje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindentféle speciál köszöröléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lőnyiró gépet, zsillette és mindenféle más borotvák kész-rülését pontosan eszközli.</p>	<p>Moly irtó szerek rovarpor, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő vaszkok kaphatók VADÁSZ ALBERT „A n g y a l“ drogueriában BÉMER-TÉR.</p>	
<p>Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók Lefkovits és Kácsér Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>Reisinger József mechanikai gép és fegyverjavító műhelye Sas palota zöldfa passzáz, a hol a legprecízebb esztetika és gépmunkák készülnek.</p>		